

מעשה במספר הסיפורים

בזמנים שטואתה דא דאנאן שלט באירלנד, מלך במחוז לאינסטר מלך שאהב מאוד להקשיב לסיפורים. כמו לנסיכים ואדונים של מחוזות אחרים באירלנד, גם לו היה מספר סיפורים, שקיבל רכוש רב מהמלך, בתנאי שכל לילה, במשך כל חייו, יספר לו סיפור לפני השינה. מספר הסיפורים ידע באמת סיפורים רבים, כך שלמרות גילו המתקדם יכול היה למלא כל לילה את משימתו, ואפילו פעם אחת לא החסיר. וכשרונו היה רב כל כך שאפילו כאשר בעיות המחוז קשות הטרידו את המלך, מספר הסיפורים שלו הצליח לגרום לו להירדם בשלווה. בוקר אחד מספר הסיפורים קם מוקדם, וכדרכו יצא לגן כדי לחשוב על אירועים, אשר מהם ניתן להכין סיפור לערב הבא בשביל המלך. אך הפעם הוא הרגיש שלא בא לו כל רעיון, ואחרי שצעד בגן זמן מה חזר הביתה, בלי למצוא דבר מה חדש או מוזר.

לא היה לו כל קושי להתחיל במילים כמו: "פעם היה מלך ולו שלושה בנים..". או "יום אחד השליט של אירלנד כולה..". אך על יותר לא הצליח לחשוב. כשהגיע באיחור לארוחת בוקר שאלה אישתו: "מדוע איחרת היום, יקירי?" "לא היה לי חשק לאכול" ענה מספר הסיפורים "מאז שאני משרת את המלך לא התיישבתי לארוחת בוקר ללא רעיון לסיפור חדש, אך הבוקר המוח שלי חסום לגמרי, ואינני יודע מה אעשה. אני יכול כבר עכשיו לשכב ולמות. הרי אבוש לעולם הערב, כשהמלך יקרא למספר סיפורים שלו." באותו הרגע הגברת הביטה בחלון. "האם אתה רואה שם דבר מה מוזר בשדה?" שאלה. "אני רואה" ענה. הם יצאו והתקרבו ואז ראו אדם זקן ומסכן ששוכב על הארץ, כשרגל עץ מונחת לידו. "מי אתה, אישי?" שאל מספר הסיפורים. "הו, זה לא חשוב מי אני. אני נכה, מסכן ועלוב, שהתיישב כאן לנוח קצת." "ומה עושה קופסת הקוביות שאני רואה בידיך?" "אני מחכה שיבוא מישהו וישחק איתי" ענה הקבצן. "לשחק איתך? לאיש כמוך, על מה יש להמר?"

"יש לי מאה מטבעות זהב כאן בארנק העור הזה"
ענה הזקן.

"תוכל לשחק נגדו" אמרה אישתו של מספר
הסיפורים "ואולי יהיה לך אז סיפור בשביל המלך."
הם מצאו אבן חלקה שהניחו ביניהם, ועליה הטילו
קוביות.

לא עבר זמן רב ומספר הסיפורים הפסיד את כל
פרוטה מכספו.

"היה לך מזל, ידידי" אמר "למה יכולתי כבר לצפות,
טיפש שכמותי."

"ואולי תשחק שוב?" שאל הזקן.

"עזוב, הרי כל כספי אצלך."

"הרי יש לך עדיין מרכבה וסוסים וכלבים?"
"אז מה איתם?"

"אני מוכן לשים את כל כספי כנגדם."

"אל תדבר שטויות. אתה חושב שבמעמדי באירלנד
אסכים שאינתי תלך ברגל?"

"ואולי תנצח" אמר ההוא.

"ואולי לאו" ענה מספר הסיפורים.

"שחק איתו, בעלי" אמרה אישתו "לא איכפת לי

ללכת ברגל, אם תמשיך במשחק."

"מעולם לא סירבתי לך" אמר מספר הסיפורים "ולא
אעשה זאת גם היום."

הם התיישבו שוב למשחק, ואחרי זמן מה מספר
הסיפורים הפסיד את ביתו, את סוסיו, כלבים
ומרכבה.

"תשחק שוב?" שאל הקבצן.

"אתה לועג לי, אישי, מה עוד אוכל לשים נגדך?"
"אני שם את כל הזכויות שלי כנגד אישתך" אמר

הזקן.

מספר הסיפורים הסתובב עם גבו אליו, אך אישתו
עצרה אותו.

"קבל את הצעתו" אמרה "זו הפעם השלישית,

ובוודאי מזלך יתהפך עכשיו. אין לי ספק שעכשיו
תנצח."

הם שיחקו שוב, ושוב מספר הסיפורים הפסיד. רק
ראתה זאת אישתו, ולהפתעתו ובושתו הרבה היא
התיישבה ליד הקבצן.

"כך את עוזבת אותי?" שאל מספר הסיפורים.

"הוא ניצח" אמרה "הרי לא תרצה לרמות את
האיש המסכן."

"יש לך אולי עוד מה שהוא להמר עליו?" שאל הזקן.

"אתה יודע היטב שאין לי כבר כלום" ענה מספר
הסיפורים.

"אני מוכן להעמיד את כל הזכיה שלי ואת אישתך,
כנגדך עצמך" אמר האיש.

ושוב שיחקו, ושוב מספר הסיפורים הפסיד.
"טוב, הנני! ומה תרצה לעשות איתי?"
"תכף אגיד לך" אמר הזקן והוציא מכיסו חבל ארוך ושרביט.
"אמור לי עכשיו איזה חיה הייתה רוצה להיות, צבי, שועל או ארנבת? כעת תוכל לבחור, אבל אחר כך יהיה מאוחר."
כדי לקצר בסיפור נגיד רק שמספר הסיפורים בחר בארנבת; הזקן כרך חבל סביב צווארו, הכה אותו בשרביט ומיד הוא הפך לארנבת, בעלת אוזניים ארוכות, מקפצת פה ושם על הדשא. אך לא לזמן רב, כי אישתו קראה לכלבים, ואלה התחילו לרדוף אחריו. מסביב לחלקת שדה עמד קיר גבוה, כך שהוא לא יכול היה לצאת. הכלבים רצו אחריו והקבצן והאישה השתעשעו מאוד מהמחזה.
לשווא הוא ביקש שהאישה תגן עליו, אך היא הסיטה שוב את הכלבים, עד שהזקן עצר אותם, הכה אותו שנית בשרביט, והנה מספר הסיפורים עמד שוב בפניהם.
"איך מצא חן בעיניך הספורט הזה?" שאל הקבצן.
"זה אולי ספורט לאחרים" אמר מספר הסיפורים כשהוא מביט ברוגז על אישתו "אבל אני הייתי ברצון מוותר עליו."

"האם זה יהיה מוגזם" המשיך מספר הסיפורים "לשאול מי אתה, ומאין באת, ומה יוצא לך מהטרדת איש זקן ומסכן כמוני?"
"או" ענה הזר "אני מין אדם שלא שווה הרבה; פעם עשיר, פעם עני, אבל אם תרצה לדעת יותר עלי ועל המעשים שלי, בוא איתי, ואולי אוכל להראות לך יותר ממה שיכולת לראות אילו הלכת לבדך."
"אתה הוא האדון שלי, ולא אני אחליט להישאר או ללכת" אמר מספר הסיפורים.
הזר שם ידו לתוך התרמיל שלו, הוציא משם אדם מבוגר, בעל מראה מכובד ואמר לו:
"על הכל שראית ושמעת מאז ששמתי אתך בתרמיל, תישאר כאן ודאג לגברת זו, ולמרכבה ולסוסים, ושמור אותם מוכנים בשבילי, מתי שאזדקק להם."
רק אמר את המילים האלה והכל נעלם, ומספר הסיפורים מצא את עצמו במעברת השועלים, ליד הטירה של יו או'דונל האדמוני. הוא יכול היה לראות את הכל, אך איש לא יכול היה לראותו.
או'דונל היה באולם הראשי שלו. בשרו כבד ורוח שפל היה.
"לך" אמר לשומר השער "ראה מי או מה שם בחוץ."

השוער הלך והביא עמו קבצן גבוה, מאפיר, עם
חרב שמחציתה בולטת מהנדן, נעליו מלאות מים,

קצוות אוזניו בולטים מהחורים שבכובעו, על כתפיו
מעיל מרופט, ובידו ענף צינית ירוק.
"ברוך אתה, או'דונל" אמר הקבצן הגבוה.

"ברוך גם אתה" ענה או'דונל "מאין באת ומה
עיסוקך?"

"אני ממקומות רחוקים של הארץ,
מהעמקים בהם ברבורים שטים,
לילה באיסלאי, לילה במאן,
ולילה על גבעה קרה."

"אז אתה תייר גדול" אמר או'דונל "ואולי למדת דבר
מה מעניין בנסיעותיך?"

"אני להטוטן גדול" אמר הקבצן הגבוה "ועבור חמש
מטבעות כסף אראה לך להטוט שלי."

"תקבל אותם" אמר או'דונל, ואז האיש לקח שלוש
חתיכות קש קצרות ושם אותם על כף ידו.

"אני אנשוף" אמר "והאמצעי יעוף, האחרים יישארו
במקומם."

"לא תוכל לעשות זאת" אמרו כל אלה שעמדו סביב.
ואז האיש הגבוה שם את אצבעותיו על שתי

הקשיות החיצוניות, נשף, והעיף את האמצעית.
"זה תרגיל נחמד" אמר או'דונל ושילם לו את חמשת

מטבעות כסף.

"עבור מחצית הכסף הזה" אמר אחד הנוכחים
"אעשה אותו הדבר."

"נסה אותו, או'דונל."

הבחור שם שלוש קשיות על כף ידו, עם שתי
אצבעותיו על החיצוניות ונשף. אך אז כף ידו עפה
יחד עם הקשיות.
"נפגעת, ותפגע עוד" אמר או'דונל.
"עבור שש מטבעות אראה לך עוד להטוט" אמר
הקבצן הגבוה.
"תקבל שש"
"הבט באוזני! אני יכול לניע רק אחת מהן ולא את
השניה."
"אפשר טוב לראות את אוזניך, הן גדולות למדי,
אך לא תוכל לעולם להניע רק אחת ולא את שתיהן
ביחד."
שם הקבצן הגבוה יד אחת לאוזנו ומשך אותה.
או'דונל צחק, ונתן לו את המטבעות.
"זה לא להטוט" אמר הבחור שאבד את כף ידו "כל
אחד יכול לעשות זאת. הוא תפס את אוזנו בידו
ומשך, אך אז ראשו ניתק מגופו יחד עם האוזן.
"נפגעת, ותפגע עוד" אמר או'דונל.
"ובכן, או'דונל" אמר הקבצן הגבוה "הראיתי לך
להטוטים מוזרים, אך עבור אותו הכסף אראה לך
להטוט הרבה יותר מוזר."
"אני מבטיח לשלם" אמר או'דונל.

הזקן הוציא תרמיל מתחת בית השחי, וממנו כדור
חוטי משי. הוא תפס את קצה החוט וזרק את
הכדור למעלה לשמיים הבהירים, והחוט הפך
לסולם. אז הוציא מהתרמיל ארנבת, שם על החוט
והיא רצה בסולם. ושוב לקח מהתרמיל כלב, שרץ
מיד אחרי הארנבת.
"ועכשיו" אמר "האם יש מי שרוצה לרוץ אחרי
הכלב?"
"אני מוכן" אמר בחור אחד.
"אז רוץ" אמר הלהטוטן "אבל אני מזהיר אתך, אם
תיתן לארנבת שלי להיהרג, אוריד את ראשך
כשתרד חזרה."
הבחור רץ בסולם ושלושתם נעלמו למעלה. אחרי
זמן מה הלהטוטן אמר:
"אני חושש שהכלב אוכל את הארנבת, והידיד שלנו
נרדם."
הוא התחיל לגלגל את החוט, והנה ירד הבחור
כשהוא ישן חזק, ואחריו הכלב עם שרידי הארנבת
בפה.
הוא נתן לבחור הישן מכה בחרבו, וחתך את ראשו,
וכך גם עשה לכלב.
"זה באמת מרגיז. לא נאה שכלב ובחור יהרגו
בחצר שלי" אמר או'דונל.

"אל תפחד" הוא אוסיף למספר הסיפורים "אתה תוכל לראות הכל ואיש לא יראה אותך."
כשהמלך שמע שעומד בחוץ נגן נבל, אמר להכניסו.
"שתדע" אמר לקבצן "שיש לי נגני נבל הטובים ביותר בכל חמשת החמישיות של אירלנד" ואמר להם לנגן. כך הם עשו והקבצן הקשיב.

"האם שמעת דבר דומה?" שאל המלך.
"האם שמעת, הו מלכי, חתול שמילל מעל קערת חלב, או זמזום חיפושיות בין ערביים, או צרחות של אישה זקנה הכועסת על בעלה?"
"זה שמעתי לעתים קרובות" אמר המלך.

"פעמיים חמש מטבעות כסף עבור כל אחד מהם, וראשיהם יחזרו כפי שהיו."
"תקבל זאת" אמר או'דונל.
חמש ועוד חמש מטבעות שולמו לו והנה! לבחור היה שוב ראש וכך גם לכלב. ולמרות שהם חיו עוד שנים רבות, הכלב לעולם לא רדף יותר אחרי ארנבות, והבחור שמר טוב שלא להירדם בעבודה. ורק נעשה הדבר והקבצן הגבוה, בעל שער שיבה, נעלם ואיש לא יכול היה לומר אם עף באוויר או האדמה בלעה אותו.

*

שפל היה מצב רוחו של המלך מלאינסטר. הגיעה כבר שעת הסיפור, אך איך שלא חיפשו, לא יכלו למצוא את מספר הסיפורים שלו.
"לך לשער" עמר לשוער "וראה, אולי הגיע מי שיכול להגיד לי דבר מה על מספר הסיפורים שלי.
השוער הלך והביא עמו קבצן גבוה, מאפיר, עם חרב שמחציתה בולטת מהנדן, נעליו מלאי מים, קצוות אוזניו בולטים מהחורים שבכובעו, על כתפיו מעיל מרופט, ובידו נבל בעל שלושה מיתרים.
"מה אתה יודע לעשות?" שאל השוער.
"אני יודע לנגן" ענה הקבצן הגבוה.

"אלה יותר יפים לאוזניי" אמר הקבצן הזקן "מאשר צלילי הנבל היפים ביותר של המנגנים שלך."

כשמנגני המלך שמעו זאת, הם הוציא את חרבותיהם והתנפלו עליו, אך במקום להכות בו, מכותיהם נפלו זה על זה וכל אחד ניסה לפצח את גולגולתו של השני.

המלך שראה זאת הבין שהם נעלבו קשות כאשר הרגו את המוסיקה שלהם, אך הוא לא חשב שזאת סיבה מספקת כדי שהם יהרגו זה את זה.

"תלו את האיש שהתחיל כל זאת" אמר "ואם אין לי הערב סיפור, לפחות שיהיה לי שקט."

השומרים תפסו את הקבצן הגבוה, הובילו אותו לגרדום ותלו אותו שם. אך כשחזרו לאולם ראו אותו, כשהוא יושב על ספסל, עם קנקן בירה ביד. "איך הגעת הנה" קרא מפקד המשמר "הרי כרגע תלינו אותך!"

"אותי? כך אתה חושב?"

"אלא את מי?"

"אז שידך תהפוך לרגל חזיר כשתחשוב על חבל תליה. למה תדבר על כך שתלית אותי?"

רצו השומרים חזרה לגרדום, ושם תלוי היה האח האהוב של המלך.

הם חזרו למלך, שבינתיים כבר נרדם. "בקשה, מלכי" אמר מפקד המשמר "תלינו את הקבצן והנה הוא שוב כאן."

"אז תלו אותו שנית" אמר המלך וחזר לישון. הם עשו כפי שאמר להם, אך מצאו שבמקום הקבצן תלוי שם ראש נגני הנבל.

מפקד המשמר היה מאוד מופתע.

"אולי תרצה לתלות אותי בפעם שלישית?" שעל הקבצן הזקן.

"לך לכל הרוחות" אמר מפקד המשמר "מהר ככל שתוכל, ותתרחק מכאן כמה שיותר. מספיק צרות עשית לנו גם כך."

"הבה, תהיה נבון" אמר הזקן "אם ויתרת כבר, ולא תתלה אדם זר בגלל שביקר את צלילי הנגינה שלכם, אז דע לך שאם תחזור לגרדום, תמצא את ידידיך יושבים שם במצב לא יותר גרוע מזה שהיו קודם."

וברגע שאמר זאת, נעלם, ומספר הסיפורים מצא את עצמו באותו המקום בדיוק בו פגש לראשונה את הקבצן, ואיפה עדיין עמדה אישתו עם המרכבה ועם הסוסים.

סיפורים חדשים. מעכשיו כל לילה ובמשך כל חייו,
שמע שוב ושוב את הסיפור על הקבצן הגבוה,
וצחק ממנו שוב ושוב.

"עכשיו" אמר הקבצן הגבוה, המאפיר "לא אענה
אתך יותר. הנה מרכבתך וסוסך, כלבך, כספך
ואישתך. עשה איתם כרצונך."
"על המרכבה והסוסים והכלבים" אמר מספר
הסיפורים "אני מודה לך מאוד. אבל את אישתי ואת
כספי תוכל להחזיק אצלך."
"לא" אמר ההוא "אינני רוצה אותם, ואשר לאישתך,
אל תחשוב רעות עליה, כי היא לא יכלה אחרת."
"לא יכלה אחרת? זרקה אותי ממש לכלבים?
הסיטה אותם נגדי? זרקה אותי למען אחד קבצן
זקן."
"אני לא כל כך קבצן ולא זקן כפי שאתה חושב. אני
אנגוס מברוף, ומלך לאינסטר עשה לי טובות רבות.
הכוח המגי שלי אמר לי הבוקר על קשייך, והחלטתי
לעזור לך. אשר לאישתך, הכוח ששינה את גופך
שינה גם את המחשבות שלה. שכח וסלח לה כפי
שגבר צריך לסלוח לאישתו. ועכשיו יש לך גם סיפור
שתוכל לספר למלכך, כשיבקש זאת."
ובמילים האלה הוא נעלם.
נכון שעכשיו היה לו סיפור בשביל המלך. הוא סיפר
לו, מהתחלה ועד הסוף, את הכל שקרה לו. והמלך
צחק כל כך הרבה זמן וכל כך חזק, שלא יכול היה
לישון כלל. ואמר למספר הסיפורים לא לחפש יותר